

Sygn. akt III Pa 21/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Poniatowska
Sędziowie:	SSO Piotr Witkowski (spr.) SSO Ryszard Filipow
Protokolant:	sekr.sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2014r. w Suwałkach na rozprawie

sprawy z powództwa **A. Ł.**

przeciwko **Izbie Celnej w O.**

o świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych

na skutek apelacji pozwanej Izby Celnej w O.

od wyroku Sądu Rejonowego w Elku IV Wydziału Pracy

z dnia 4 lutego 2014r. sygn. akt IV P 262/13

oddala apelację.

UZASADNIENIE

A. Ł. wystąpił z powództwem przeciwko pozwanej **Izbie Celnej w O.**, domagając się zapłaty 1496,46zł tytułem należnej dopłaty do wypoczynku za 2010r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31.03.2010r. do dnia wypłaty.

Uzasadniając powództwo wskazał, że jest pracownikiem w służbie celnej od 1997r. W okresie pomiędzy 01.01.2010r. a 19.03.2010r. złożył do pracodawcy wnioski o wypłacenie dopłaty do wypoczynku. Pozwany przyjął wnioski, ale dokonał jego rozpoznania po dniu 19.03.2010r. powołując się na przepisy nowego rozporządzenia. Zgodnie jednak z uzasadnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23.04.2013r. sygn. akt P 44/10 powinien otrzymać świadczenie w wysokości określonej przez przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.05.2000r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń socjalnych, które mogą być przyznane funkcjonariuszom celnym oraz członkom ich rodzin (Dz.U. nr 39 poz. 450). Złożył bowiem wniosek w okresie obowiązywania rozporządzenia Rady Ministrów właśnie z dnia 11.05.2000r. Funkcjonariuszom i członkom ich rodzin oraz byłym funkcjonariuszom i członkom ich rodzin mogą być przyznawane świadczenia socjalne. Zakres tych świadczeń regulowały przepisy rozporządzenia Rady Ministrów właśnie z dnia 11.05.2000r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń socjalnych, które mogą być przyznane

funkcjonariuszom celnym oraz członkom ich rodzin (Dz.U. nr 39 poz. 450). Rozporządzenie to zostało zastąpione rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16.02.2010r. w sprawie świadczeń socjalnych funkcjonariuszy celnych i członków ich rodzin (Dz.U. nr 33 poz.177). W treści w/w rozporządzenia znalazł się §10 mówiący, że do wniosków w sprawach o przyznanie świadczeń socjalnych przysługujących w 2010 r., złożonych i nierozpatrzonej przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy tego rozporządzenia. W dniu tymczasem 23.04.2012r. Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok, w którym stwierdził, że § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.02.2010 r. w sprawie świadczeń socjalnych funkcjonariuszy celnych i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 33, poz. 177 oraz z 2012 r. poz. 197) w zakresie, w jakim odnosi się do dopłaty do wypoczynku, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z tym orzeczeniem Trybunału wszystkie wnioski złożone przed wejściem w życie nowego rozporządzenia z 2010r. powinny być rozpoznane na starych zasadach na podstawie rozporządzenia z 2000r.

Pozwana Izba Celna wniosła o oddalenie powództwa. Przyznała, że w dniu 12.01.2010r. otrzymała wniosek powoda o wypłatę dopłaty do wypoczynku. Na podstawie tego wniosku w dniu 29.03.2010r powód otrzymał dopłatę do wypoczynku w wysokości 714 zł. Powód wezwał jednak pismem z dnia 24.04.2013r. do zapłaty różnicy pomiędzy kwotą wypłaconą w marcu 2010r. a kwotą należną zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 11.05.2000r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń socjalnych, które mogą być przyznane funkcjonariuszom celnym i członkom ich rodzin (Dz.U. nr 39 poz. 450). Pismem natomiast z dnia 5.07.2013r. odpowiedział powodowi, że jego roszczenie uległo przedawnieniu w związku z tym, iż od dnia złożenia wniosku upłynęły 3 lata. Zgodnie bowiem z treścią art. 165 ust.1 ustawy z 27.08.2009r. o Służbie Celnej roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

Ponadto pozwana Izba Celna z ostrożności procesowej, na wypadek gdyby powództwo zostało co do zasady uznane za zasadne, wskazała, że żądanie odsetek ustawowych od dnia wypłaty niepełnej kwoty tj. od 31.03.2010r. jest bezzasadne, bowiem nie pozostawała w zwłoce z zapłatą dopłaty dla powoda. W przeciwieństwie do art. 481 § 1 k.c., gdzie jest mowa o opóźnieniu, ustawodawca w art. 165 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej przesłanki zapłaty odsetek uregulował odmiennie, ponieważ jako przesłankę obowiązku zapłaty odsetek wskazuje zwłokę w spełnieniu świadczenia. Zwłoka jest zawinionym niespełnieniem świadczenia w terminie. Wypłaciła powodowi należność na podstawie zapisu § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2010 r. w sprawie świadczeń socjalnych funkcjonariuszy celnych i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 33, poz. 177 oraz z 2012 r. poz. 197). Powyższe oznacza, że brak jest jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia iż pozwana pozostawała w zwłoce.

Wyrokiem z dnia 04.02.2014r. Sąd Rejonowy w Elku zasądził od pozwanej Izby Celnej w O. na rzecz powoda A. Ł. kwotę 1.496,46zł tytułem niewypłaconej części dopłaty do wypoczynku za rok 2010, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11.05.2013r. do dnia zapłaty.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynikało, iż powód jest funkcjonariuszem Służby Celnej i w dniu 06.01.2010r. złożył on wniosek o dopłatę do wypoczynku za 2010r., a więc przed datą wejścia w życie nowego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2010 r. w sprawie świadczeń socjalnych funkcjonariuszy celnych i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 33, poz. 177 oraz z 2012 r. poz. 197). Na podstawie tego wniosku powód w dniu 29.03.2010r. otrzymał dopłatę do wypoczynku w wysokości 714 złotych.

Pismem z dnia 24.04.2013r. powód wezwał jednak Izbę do zapłaty kwoty 1496,46złoty z tytułu różnicy pomiędzy kwotą wypłaconą w marcu 2010r. a kwotą należną zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 11.05.2000r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń socjalnych, które mogą być przyznane funkcjonariuszom celnym i członkom ich rodzin (Dz.U. nr 39 poz. 450). W kolejnych pismach z dnia 5.06.2013r. powód ponownie wystąpił o wyrównanie należnej mu dopłaty za wczasy za rok 2010, powołując się na wyrok TK z 23.04.2013r. sygn. akt P44/10. Pismem natomiast z dnia 5.07.2013r. pozwana Izba odpowiedziała powodowi, że jego roszczenie uległo przedawnieniu w związku z tym, iż od dnia złożenia wniosku upłynęły 3 lata.

Zgodnie z wyliczeniem dokonany przez pozwaną Izbę dopłata do wypoczynku powoda za 2010r. wyliczona według rozporządzenia Rady Ministrów z 11.05.2000r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń socjalnych, które mogą być

przyznane funkcjonariuszom celnym i członkom ich rodzin (Dz.U. nr 39 poz. 450) wynosi 2210,46zł, a wypłacono 714 złotych. Pozostało więc do wyrównania 1496,46 złotych.

Rozstrzygając o zasadności roszczenia powoda Sąd Rejonowy wskazał, iż do dnia 19.03.2010r. zakres dopłat do wypoczynku funkcjonariuszy celnych regulowały przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.05.2000r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń socjalnych, które mogą być przyznane funkcjonariuszom celnym oraz członkom ich rodzin (Dz.U. nr 39 poz. 450). Z dniem 20.03.2010r. rozporządzenie to zostało zastąpione rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16.02.2010r. w sprawie świadczeń socjalnych funkcjonariuszy celnych i członków ich rodzin (Dz.U. nr 33 poz.177). Nowe rozporządzenie w § 10 stanowiło, iż do wniosków w sprawach o przyznanie świadczeń socjalnych przysługujących w 2010r., złożonych i nierozpatrzonej przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy tego rozporządzenia. W związku z tym zapisem powód otrzymał dopłatę do wypoczynku w wysokości 714zł. Wyrokiem tymczasem z dnia 23.04.2012r. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.02.2010 r. w zakresie, w jakim odnosi się do dopłaty do wypoczynku, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Orzeczenie to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw w dniu 10.05.2013r. (poz. 543).

W opinii Sądu Rejonowego, w tym stanie prawnym powód zachował prawo do dopłaty do wypoczynku za rok 2010, w wysokości wyliczonej na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.05.2000r. Za nieuzasadniony uznał też ten Sąd zarzut przedawnienia roszczenia. Wskazał na §8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.02.2010r. zgodnie z treścią którego świadczenia przysługujące w danym roku kalendarzowym są wypłacane nie później niż do dnia 31 stycznia następnego roku kalendarzowego. W ocenie więc Sądu I instancji roszczenie o świadczenie za 2010r. przedawnia się w lutym 2014r. Wymagalność roszczenia o dopłatę do świadczenia zaczyna się po upływie danego roku kalendarzowego, za który świadczenie przysługuje, bez względu w jakiej dacie została w tym roku wypłacona bezsporna część świadczenia - i zgodnie z art.165 ust 1 ustawy o Służbie Celnej - trwa 3 lata.

Sąd Rejonowy uwzględnił kwotę wyliczoną na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.05.2000r. w wysokości 1.496,46zł, z ustawowymi odsetkami od dnia 11.05.2013r. Co do odsetek wskazał na fakt, iż z dniem 10.05.2013r. § 10 w zakresie, w jakim odnosi się do dopłaty do wypoczynku, został uznany za niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23.04.2013r., i od tej daty pozwana, mając znajomość tak ukształtowanego prawa i świadomie nie realizująca swego zobowiązania wobec powoda, pozostaje w zwłoce w spełnieniu świadczenia.

Apelację od powyższego wyroku złożył pełnomocnik pozwanej, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

I. naruszenie prawa materialnego, w szczególności:

1) art. 165 ust. 1 ustawy z dnia 27.08.2009r. o Służbie Celnej (Dz.U. Nr 168, poz. 1323 z późn. zm.) w związku z §1 in fine rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.05.2000r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń socjalnych, które mogą być przyznane funkcjonariuszom celnym i członkom ich rodzin (Dz.U. Nr 39, poz. 450) poprzez nie uznanie, iż w związku z zarzutem przedawnienia roszczenie powoda w niniejszej sprawie uległo przedawnieniu, co skutkować powinno oddaleniem powództwa w sytuacji, gdy treść §1 in fine ww. rozporządzenia wynika, iż warunkiem wypłaty dopłaty do wypoczynku było złożenie przez funkcjonariusza pisemnego wniosku o wypłatę świadczenia i w tej sytuacji od dnia następnego po złożeniu wniosku o wypłatę świadczenia rozpoczął bieg termin przedawnienia roszczenia;

2) §8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.02.2010r. w sprawie świadczeń socjalnych funkcjonariuszy celnych członków ich rodzin (Dz.U. Nr 33, poz. 177 ze zm.) poprzez zastosowanie tego przepisu do wyliczenia terminu wymagalności roszczenia w sytuacji, gdy w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23.04.2013r. sygn. P 44/10 stan prawny powoda został ukształtowany w dniu złożenia przez niego wniosku o dopłatę do wypoczynku, a w tym czasie obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11.05.2000r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń socjalnych, które mogą być przyznane funkcjonariuszom celnym i członkom ich rodzin (Dz.U. 39, poz. 450).

II. Sprzeczność ustaleń sądu z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego poprzez uznanie, iż powód jest pracownikiem i ma do niego zastosowanie przepis Kodeksu pracy, a tym samym należy stosować korzystną dla powoda interpretację jednostronnie bezwzględnie obowiązujących norm prawa pracy w zakresie okresu przedawnienia i wymagalności roszczenia, która jest taka sama dla wszystkich pracowników, w sytuacji, gdy powód nie jest pracownikiem, lecz funkcjonariuszem celnym, a kodeks pracy co do zasady nie ma zastosowania do funkcjonariuszy celnych (ma zastosowanie tylko w przypadku odesłania przez konkretny przepis ustawy o Służbie Celnej).

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznawania i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej jest bezzasadna.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i na ich podstawie wywiódł trafne wnioski. Sąd Okręgowy aprobuje stanowisko Sądu I instancji wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy przyjmuje za własne. Argumentacja prawa przyjęta przez Sąd Rejonowy była właściwa.

Za niezasadny należało więc uznać zarzut o naruszenia art. 165 ust. 1 ustawy z dnia 27.08.2009r. o Służbie Celnej w związku z §1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.05.2000r. Nie ulegało wątpliwości, iż powód spełnił wszystkie warunki do wypłaty dopłaty do wypoczynku. Z treści § 1 rozporządzenia z dnia 11.05.2000r., ale również §2 rozporządzenia z dnia 16.02.2010r. w sprawie świadczeń socjalnych funkcjonariuszy celnych i członków ich rodzin (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 459) wynika, iż uzyskanie przez funkcjonariusza celnego prawa do dopłaty do wypoczynku następuje wraz z nabyciem w danym roku kalendarzowym prawa do urlopu wypoczynkowego oraz wraz ze złożeniem pisemnego wniosku. Zgodnie zaś z treścią art. 165 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej (t.j. Dz.U z 2013r. poz. 1404) roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

W sprawie natomiast roszczenia stało się wymagalne 1.02.2011r. Przepis bowiem § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.02.2010r. jednocześnie wskazuje, że świadczenia przysługujące w danym roku kalendarzowym są wypłacane najpóźniej do dnia 31 stycznia następnego roku kalendarzowego. Wymagalność więc roszczenia powoda zaczyna się po upływie tego terminu. Słuszna jest tu ocena Sądu pierwszej instancji jak i pozostała dokonana w sprawie.

Odnosnie natomiast podniesionej przez pozwaną Izbę kwestii tego, że zastosowano § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.02.2010r., a stan prawny powoda został wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego ukształtowany na czas obowiązywania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.05.2000r. to wskazać należy, że w dacie wypłaty powodowi świadczenia socjalnego, a więc 29.04.2010r. obowiązywało rozporządzenie z dnia 16.02.2010r. i stąd należało je zastosować. Trybunał Konstytucyjny zakwestionował zaś tylko § 10 tego rozporządzenia z dnia 16.02.2010r. i dlatego należało zastosować w tym zakresie stare rozporządzenie. Wszakże wyrok z dnia 23.04.2012r. wskazał, że § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.02.2010 r. w zakresie, w jakim odnosi się do dopłaty do wypoczynku, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Niezależnie od powyższego podnieść należy, że zgodnie z § 3 art. 165 ustawy o służbie celnej bieg przedawnienia roszczenia z tytułu uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych przerywa:

1. każda czynność przed kierownikiem urzędu, podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia;

2. uznanie roszczenia.

Wezwanie do zapłaty jest zaś czynnością bezpośrednio podjętą w celu dochodzenia roszczenia. Skoro więc dyrektor Izby Celnej w O. wezwany został do zapłaty świadczenia socjalnego 29.04.2013r. (data wpływu pisma z 24.04.2013r.), a część jego została wypłacona 29.04.2010r. to uczynił to, w ostatni dzień upływu przedawnienia. Bieg bowiem przedawnienia w tym przypadku liczyć należy nie od dnia złożenia wniosku o dopłatę do wypoczynku, ale od dnia wypłaty dokonanej dopłaty do wypoczynku. Wszakże to dyrektor pozwanej Izby Celnej jako kierownik jednostki ustalił kwotę dopłaty do wypoczynku, a w sprawie rozchodzi się o część niewypłaconej tej dopłaty.

Poza tym wskazać należy, że zgodnie z ust. 2 powołanego art. 165 o Słubie Celnej kierownik urzędu może nie uwzględnić terminu przedawnienia jeżeli opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami. Tymczasem wyrok Trybunału Konstytucyjnego należało traktować jako tą wyjątkową okoliczność w rozumieniu tego przepisu. Dyrektor Izby Celnej, jako kierownik jednostki nie mógł natomiast dowolnie ocenić zachowania powoda. Przecież powód wezwał do zapłaty dochodzonego roszczenia zaraz po wydaniu wyroku przez Trybunał Konstytucyjny.

W świetle powyższego apelacja pozwanej jako bezzasadna na mocy art. 385 kpc podlegała oddaleniu.